

Formulier indienen zienswijze investeringsplan

Het investeringsplan wordt gedurende een periode van vier weken openbaar geconsulteerd. Middels dit formulier kunt u uw zienswijze op het investeringsplan van Enexis Netbeheer indienen. Stuur het ingevulde formulier per e-mail naar investeringsplan.energie@enexis.nl dan krijgt een automatische ontvangstbevestiging per e-mail van Enexis Netbeheer. Enkel volledig ingevulde zienswijzen worden in behandeling genomen.

Zienswijzen worden gepubliceerd na afloop van de consultatie in de versie die aan de ACM wordt aangeboden.

Een zienswijze waarvan door de indiener is aangegeven dat de identiteit van de indiener niet openbaar gemaakt mag worden, wordt anoniem gepubliceerd.

1. Gegevens indiener

Organisatie:	Gemeenten: Dinkelland, Tubbergen en Losser
Voornaam:	Olaf
Achternaam:	Lammersen
E-mail adres:	O,lammersen@noaberkracht.nl
Openbaar maken identiteit indiener	Ja- / nee

2. Reactie investeringsplan

Wij verzoeken u uw zienswijze op de volgende wijze kenbaar te maken in het formulier:

Voorbeeld:

Hoofdstuk	1 – Inleiding
Paragraaf	1.1 Doel van het investeringsplan
Betreft tekst	Enexis Netbeheer vindt het belangrijk transparante plannen te maken, die zo goed mogelijk aansluiten bij toekomstige ontwikkelingen. Het IP heeft wettelijk gezien twee doelen: 1. Het vergroten van de transparantie over de toekomstige investeringen en de onderbouwing hiervan. 2. Het kunnen toetsen of Enexis Netbeheer in redelijkheid tot het ontwerp IP is gekomen.
Zienswijze	Is het mogelijk om concreter te maken wat wordt bedoeld met transparantie?

Zienswijze

Hoofdstuk	Algemeen op het investeringsplan
Paragraaf	n.v.t
Betreft tekst	Geheel.
Zienswijze	We weten dat de investeringsplannen van netbeheerders een plan is die vanuit een wettelijke verplichting tot stand komt. Maar buiten dat zijn die wetten er natuurlijk niet voor niets. Ze dienen zeker meerdere doelen. De hoofdoelen van de wettelijke investeringsplannen zijn: 1. Transparantie en voorspelbaarheid De investeringsplannen moeten inzicht geven in: - hoe de netbeheerder het net wil uitbreiden of versterken; - welke investeringen worden voorzien; - op welke termijn dat gebeurt.

	→ Dit bevordert transparantie richting toezichthouders, overheden, marktpartijen en burgers. 2. Afstemming en coördinatie in de energiesector Door plannen periodiek openbaar te maken kunnen: - o netbeheerders onderling hun plannen beter afstemmen (bijv. tussen elektriciteit en gas); - o regionale en nationale overheden hun ruimtelijke plannen hierop afstemmen. → Zo wordt een gecoördineerde ontwikkeling van de energie-infrastructuur mogelijk. 3. Waarborgen van leveringszekerheid Het plan moet aantonen dat de netbeheerder tijdig investeert om aan de toekomstige vraag naar transportcapaciteit te voldoen. → Hiermee wordt de betrouwbaarheid en continuïteit van de energievoorziening gewaarborgd. 4. Stimuleren van doelmatige investeringen De wettelijke plicht dwingt netbeheerders om hun keuzes te onderbouwen: - o waarom bepaalde uitbreidingen of vervangingen nodig zijn; - o hoe deze kosteneffectief worden uitgevoerd. → Dit bevordert doelmatigheid en efficiënt gebruik van middelen. 5. Toezicht door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) De ACM beoordeelt de investeringsplannen om te toetsen of de netbeheerder: - o voldoende investeert om knelpunten te voorkomen; - o efficiënt en volgens de wettelijke taken handelt. → Het plan is dus ook een instrument voor regulering en toezicht. 6. Ondersteuning van de energietransitie De recente aanpassingen in wetgeving (zoals de Energiewet in ontwikkeling) benadrukken dat de investeringsplannen ook moeten bijdragen aan: - o de integratie van duurzame energie; - o de aansluiting van nieuwe afnemers en producenten (zoals zonne- en windparken); - o de toekomstbestendigheid van het net. Nu is de vraag in hoeverre dit investeringsplan gehoor geeft aan deze doelen, wetende dat hoofddoel 6 voor dit investeringsplan wettelijk nog niet geldt, maar maatschappelijk gezien al wel zeker de wens is. Met het voorliggende investeringsplan kunnen wij niet beamen dat het geheel tegemoetkomt aan bovenstaande doelen. In onze ogen valt er nog wat te winnen op de onderbouwing van Transparantie, voorspelbaarheid, afstemming en coördinatie in de energiesector, waarborgen van leveringszekerheid, stimuleren van doelmatige investeringen en maatschappelijk gezien zou het mooi zijn als het ook ziet op de ondersteuning van de energietransitie. Gaandeweg dit invulformulier worden onze zorgen op deze punten via de zienswijzen wat meer gededd.
--	--

Hoofdstuk	Investeringsplan 2024
Paragraaf	Document algemeen
Betreft tekst	Gehele investeringsplan 2024
Zienswijze	We zien een verbetering van de leesbaarheid t.o.v. van vorige plannen. Toch zien wij nog wel ruimte voor verdere verbetering. Steeds meer partijen -maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners- zijn geïnteresseerd in de investeringsplannen van de netbeheerders. Voor hen blijft dit investeringsplan echter toch nog lastig te doorgronden. Het zou fijn zijn als hieraan -bijvoorbeeld via animaties of vereenvoudigde teksten- wordt tegemoetgekomen. Daarnaast kunnen wij niet zien in hoeverre dit investeringsplan invloed heeft binnen onze gemeente(n). Dit is relevant, omdat wij bezig zijn met plannen die ook invloed hebben op de infrastructuur en energiesysteem van de toekomst. Denk aan plannen als: woningbouw, bedrijventerreinen, windprojecten, riool, wijkuitvoeringsplannen, etc. Met dit investeringsplan kunnen we slechts zien dat de stations Tubbergen- Overijsselnoordoost en Losser en Oldenzaal worden uitgebreid, maar deels pas in 2030 of 2025 (zie p 83-860), maar hoe weten we of dat dan nog op tijd is, en afgestemd is met onze plannen? Geef op gemeenteniveau aan wat de stand van zaken is bijvoorbeeld m.b.t. de beschikbare capaciteit per station, welke uitbreidingsprojecten er gaan plaats vinden die effect hebben op deze gemeente. En welke effecten dit dan heeft en op welke termijn. Het opnemen van de interactieve kaarten waarop de uitbreidingsplannen per provincie en per station zijn aangegeven is een eerste stap, die uitgebreid zou kunnen worden.

Hoofdstuk	Voorwoord
Paragraaf	Bouwen, bouwen, bouwen
Betreft tekst	Het staat buiten kijf dat er veel energie-infrastructuur bij moet komen. Dit investeringsplan toont wat we precies van plan zijn. Er staat in waar we de komende tien jaar aan de slag gaan voor uitbreiding en vervanging en hoeveel we investeren. De komende jaren gaat dit wederom om recordbedragen. We verdubbelen de transportcapaciteit voor elektriciteit en we maken ons gasnet toekomstbestendig. De komende tien jaar is er echter niet genoeg ruimte op het elektriciteitsnet om iedereen op het door de klant gewenste moment aan te sluiten. We zijn hier zo transparant mogelijk over. Zodat onze klanten weten waar ze aan toe zijn. En om zichtbaar te maken wat haalbaar is en wat niet. Dit gat maken we zo klein mogelijk door gerichter, efficiënter en sneller te bouwen, maar ook door slimmer gebruik te maken van de beschikbare capaciteit van het elektriciteitsnet buiten de drukke piekmomenten.
Zienswijze	We zijn het eens dat dit investeringsplan laat zien wat de netbeheerder van plan is. Echter laat het plan niet zien wat de netbeheerder doet aan, bijvoorbeeld energieopslag, en in hoeverre dit plan aanhaakt bij de scenario's uit de intensieve samenwerkingsverbanden.

	De Netbeheerder investeert in netuitbreidingen om binnen haar netwerk de capaciteit te verhogen om zo aan de (verwachte) piekbelastingen te voldoen, terwijl de inzet van energieopslag in veel gevallen een efficiëntere oplossing kan zijn. Het zou de netbeheerder sieren om in het kader van systeemefficiëntie en het drukken van de maatschappelijke kosten, marktpartijen de gelegenheid te bieden om binnen de door de netbeheerder gestelde normen aan energieopslag te doen. Daarnaast geeft de Netbeheerder aan intensief samen te werken met partijen, waaronder de Provincie Overijssel (Energievisie) en gemeenten (warmteplannen). Binnen die samenwerking zijn ook scenario's voor de toekomst bepaald. Het plan laat niet zien in hoeverre het ziet op die scenario's en hoe er omgegaan wordt als er overgestapt wordt naar een ander scenario. Graag in de tekst opnemen dat: • De netbeheerder zo optimaal mogelijk de mogelijkheid aan marktpartijen biedt om opslag in te zetten voor een zo efficiënt mogelijk systeemgebruik. • Hoe de plannen in afstemming tot de scenario's uit de samenwerkingsverbanden zijn. En een samenvatting daarop te geven in hoeverre de systeemplannen aansluiten bij de in de toekomst gewenste capaciteitsvraag. Zie ook de zienswijze bij Intensieve samenwerking. • De samenwerking wordt ook intensiever opgepakt met gemeente specifiek, waarmee aandacht wordt gegeven aan de afstemming van de lange (10 tot 15 jaar) en middellange (5 tot 10 jaar) termijnplanningen van beide partijen, zodat de ingrepen in de openbare ruimte zoveel mogelijk gecombineerd worden met het oog op de minimale overlast en zo laag mogelijk maatschappelijke kosten. • Hoe de IP's passen op een scenario dat ziet op zelfvoorziening. Dit is van belang omdat provincie Overijssel en (veel) gemeenten in 2050 energieneutraal willen zijn, dat is al tien jaar na de scope van het investeringsplan. In 2040 (scope van dit investeringsplan) moeten er dus al grote stappen zijn gezet richting energieneutraliteit, het lijkt erop dat het elektriciteitsnetwerk daar wellicht niet voldoende voor is uitgerust. Het investeringsplan zou veel duidelijker moeten maken in hoeverre toekomstige ontwikkelingen en elektriciteitsvraag gefaciliteerd kunnen worden. • Ook missen wij een visie op de bredere ontwikkeling richting het energiesysteem van de toekomst. Er is geen aandacht voor de organisatie van flexibiliteit, plaatsing van flexibel vermogen, opslagsystemen etc., Ook is er onvoldoende aandacht voor het onderwerp Slimmer benutten. Het is naar onze mening noodzakelijk om ook deze onderwerpen te betrekken in de investeringsplannen omdat dit ondersteunend en randvoorwaardelijk is aan de gehele energietransitie. • In Overijssel is onlangs een netverzwakingsproject stilgelegd vanwege stikstofproblematiek. Dit is uiteraard een zeer onwenselijk vooruitzicht waar de uitvoerende
--	---

	partijen zich ook op voor moeten bereiden met bijvoorbeeld de tijdige aanschaf van Co2 neutraal materieel. Ons oproep is dan ook om hierop de anticiperen, bijvoorbeeld door de uitvoerende partijen hier tijdig op te attenderen.
Hoofdstuk	Voorwoord
Paragraaf	Intensieve samenwerking
Betreft tekst	We kunnen dit niet alleen. Om de enorme klus te klaren en een forse versnelling van het uitbreiden van de netten te realiseren, moeten we samen - netbeheerders, aannemers en overheden - anders werken. In de Nationale Uitvoeringsagenda die in november 2023 door de gezamenlijke netbeheerders is uitgebracht doen we hiervoor een voorstel. We bieden hiermee perspectief aan alle energiegebruikers, van industrie tot consument. Er worden daarnaast ook al mooie stappen gezet in de samenwerking met partners. Daar zijn we trots op. Zo hebben overheden en marktpartijen voor het eerst bijgedragen aan de ontwikkeling van de scenario's in dit investeringsplan. Daarnaast nemen we energieplannen van de provincies (Provinciale Meerjarenprogramma's Infrastructuur Energie en Klimaat) voortaan mee in onze investeringen. Zodat infrastructuur die maatschappelijk gezien het hardst nodig is, meer prioriteit krijgt.
Zienswijze	Deze tekst maakt duidelijk dat de Netbeheerder de energietransitie niet alleen kan. De afhankelijkheid van partijen is een feit. Toch maakt deze tekst ook duidelijk dat de Netbeheerder alleen informatie van partijen komt halen, terwijl die partijen om de juiste keuzes te maken in hun verduurzaming ook van netbeheerders de juiste informatie willen. Tot op heden delen wij de trots van de netbeheerder nog niet. Het niet delen en vrijgeven van bijv. netcapaciteiten belemmert het maken van keuzes voor partijen in hun verduurzaming, Voorbeeld: g Gemeenten moeten warmteplannen maken en zijn daarbij mede afhankelijk van de transparantie en mededewerking van netbeheerders, h Helaas is deze transparantie en medewerking nog niet op het gewenste niveau. Graag duiding in de tekst wanneer de netbeheerder dit op het door samenwerkingspartners gewenste niveau heeft. (openbaarheid of delen van gegevens is met het juiste doel en omgang door partijen goed te regelen).

Hoofdstuk	Voorwoord
Paragraaf	Efficiënt netgebruik
Betreft tekst	Alleen netuitbreidingen zijn niet genoeg om het gat tussen wat haalbaar en gevraagd is te vullen. Het vraagt om gedragsverandering - van iedereen. Een voorbeeld is de inpassing van zonprojecten. De vraag naar transportcapaciteit groeit in deze branche nog steeds het hardst. Als we dat allemaal faciliteren, dan vraagt dat veel investeringen. Dat kan slimmer; bijvoorbeeld door zonnepanelen zoveel mogelijk op (grote) daken te plaatsen. Daar ligt al een bestaande aansluiting en zijn

	doorgaans ook veel meer mogelijkheden om de opgewekte zonnestroom direct te verbruiken.
Zienswijze	Zoals de zienswijze bij de paragraaf “Bouwen, bouwen, bouwen” Als is aangegeven is efficiënt netgebruik ook te realiseren door de inzet van energieopslag. Graag ook in deze paragraaf opnemen hoe de netbeheerder hierop inzet en de mogelijkheid voor energieopslag aan marktpartijen zo optimaal mogelijk biedt. Het elektriciteitsnet is overvol. Bedrijven en in de toekomst waarschijnlijk ook huishoudens krijgen geen aansluiting op het elektriciteitsnet. Dit is een rem op allerhande ontwikkelingen. Netuitbreiding is noodzakelijk maar het is ook nodig om te kijken naar een parallelle aanpak. Door partijen c.q. initiatieven die als congestieverzachtend kunnen worden aangemerkt wel direct aan te sluiten. Om het energiedelen, dat na inwerkingtreding van de energiewet mogelijk wordt, te ondersteunen. En om opwek van elektriciteit direct te koppelen aan gebruikers ervan, bijvoorbeeld een windturbine bij een bedrijventerrein. Naar onze mening mist dit aspect volledig in het voorliggende IP.

Hoofdstuk	Voorwoord
Paragraaf	Het nieuwe energiesysteem
Betreft tekst	We staan voor een immense uitdaging om een klimaatneutraal energiesysteem te realiseren. Door gezamenlijke inspanningen, innovatie en gedragsverandering kunnen we die toekomst vormgeven.
Zienswijze	Door deze zeer beperkte tekst lijkt het dat de netbeheerder geen idee heeft hoe het nieuwe energiesysteem eruit zal gaan zien. Zelfs de gezamenlijke inspanningen hebben kennelijk nog niet tot enig inzicht geleidt. We mogen toch hopen en verwachten dat hier meer over te zeggen is en dan het liefst nog op een wijze dat daar visie op een toekomstig energiesysteem van uitstraalt, dan wel dat het gesprek met KGG wordt aangegaan over wie de regierol pakt op het gehele energiesysteem van de toekomst.

Hoofdstuk	4 Prioritering en maakbaarheid
Paragraaf	4.1.3 pMIEK
Betreft tekst	Gehele paragraaf
Zienswijze	De pMiek is zeker in de van heersende netcongestie een prioriteringslijst van waarde. Het goed dat die lijst tot stand komt in nauwe samenwerking met alle partners. Uit teksten blijkt dat slechts de provincie hierin als partner gezien wordt en dat er geen aandacht is op het proces waarin de overige partners daarin betrokken zijn. Het lijkt alsof dat een taak is van de provincie. Dit zien ook voor pMiek graag dat, zowel in de tekst als in het proces, op de nauwe samenwerking met alle partners ingezet wordt.

Hoofdstuk	Investeringsplan 2026
-----------	-----------------------

Paragraaf	N.v.t.
Betreft tekst	Algemeen
Zienswijze	Enexis heeft onlangs een persbericht uitgedaan over het overvolle stroomnet en de waarschuwing dat bij koude dagen deze winter wellicht stations moeten worden afgeschakeld. Er is ook een lijst bekend gemaakt over welke stations het gaat. In het Enexis werkgebied gaat het op dit moment om 22 stations, waarvan er 2 in Overijssel liggen. Wij zouden ook graag weten van welke stations hier mogelijkerwijs op gaan volgen. Dit is niet bekend gemaakt en ook niet opgenomen in het investeringsplan. Dit is uiteraard wel zeer relevant voor gemeenten en andere stakeholders. Wij zouden daarom graag een toevoeging zien in het investeringsplan met een categorie “kwetsbare stations”.

Hoofdstuk	Investeringsplan 2026
Paragraaf	N.v.t.
Betreft tekst	Algemeen
Zienswijze	Hebben de netbeheerders al nagedacht over hun positie in de regie op het energiesysteem van de toekomst terwijl die gaat over de balans tussen alle hernieuwbare bronnen als waterstof, opslag, opwek, warmte en alles waar jullie (nog) niet over gaan. Advies is hierover het gesprek met KGG aan te gaan.